

Activitatea TTS în 2022: efecte ale războiului din Ucraina

Contextul general

Grupul TTS este principalul furnizor de servicii logistice integrate de tip 3PL (Third Party Logistics) din bazinul Dunării, acționând ca integrator de servicii de transport (fluvial, feroviar, rutier), transbord, înmagazinare și agenturare pentru mărfuri minerale, produse agricole și produse chimice.

Apropierea geografică de Ucraina și Rusia, țări mari exportatoare de materii prime minerale, produse agricole și produse chimice, face ca războiul din Ucraina să aibă efecte asupra activității Grupului TTS, chiar dacă expunerea noastră pe Rusia și Ucraina este nesemnificativă.

Activitatea noastră va fi influențată în principal din două direcții: reconfigurarea fluxurilor de mărfuri provenind din Rusia și Ucraina sau a celor care în mod tradițional foloseau porturile ucrainene la Marea Neagră și sancțiunile economice impuse de S.U.A. și U.E asupra Rusiei.

Modificarea fluxurilor logistice de marfă sunt determinate în principal de nevoia de a înlocui lanțul logistic uzual prin porturile de la Marea Neagră și Marea Caspică afectate de războiul din Ucraina cu rute logistice care vor trece prin portul Constanța (sau prin porturile Reni și Izmail, sau rute combinate terestru-Dunăre-Constanța). În acest sens, se depun eforturi susținute în această perioadă pentru stabilirea de rute alternative pentru produsele ucrainene de export (produse agricole, minerale) dar și a importurilor ucrainene.

În același timp, sancțiunile economice au efecte importante asupra piețelor situate în amonte de TTS în lanțul logistic, prin creșterile masive a prețurilor pe piețele internaționale, se produce o schimbare în lanțurile de aprovizionare cu materii prime și de desfacere a produselor finite

Expunerea Grupului TTS

Grupul TTS nu are expunere financiară, nu deține active, agenții sau sucursale în Ucraina sau Rusia. Grupul nu are legături comerciale cu societăți din Rusia, și are relații contractuale nesemnificative ca pondere cu societăți din Ucraina.

Din punct de vedere comercial, contractele în derulare în 2022 pentru mărfuri provenind din Ucraina reprezintă aproximativ 3% din totalul veniturilor consolidate (în exclusivitate materii prime pentru combinatul siderurgic Liberty Steel Galați), în timp ce contractele pentru mărfuri provenind din Rusia reprezintă aproximativ 2% din totalul veniturilor consolidate (în majoritate covârșitoare materii prime pentru combinatul siderurgic HBIS Smederevo (produse nesupuse sancțiunilor), diferența fiind constituită din îngrășăminte chimice). Până la finalul lunii martie, aceste contracte sunt executate în proporție de 17-25%.

Situația TTS la zi

În ceea ce privește mărfurile provenind din Ucraina și Rusia, Grupul TTS prestează în special servicii de transport, dar și unele servicii de operare portuară, ponderea principală având-o materiile prime pentru combinatele metalurgice Liberty Steel Galați și HBIS Smederevo. La acestea se adaugă

volum relativ nesemnificative de îngrășăminte chimice, provenind din Rusia în tranzit via Constanța, pentru beneficiari cu sediul în U.E.

După o scurtă perioadă de întrerupere, livrările pentru aceste produse au fost reluate, cu unele perturbări logistice și în condițiile impuse de sancțiunile în vigoare și de restricțiile de export impuse de Rusia pentru anumite produse.

Situația defalcată **pe categoriile principale de mărfuri** care fac obiectul serviciilor de logistică furnizate de TTS se prezintă astfel:

Minerale - Grupul TTS asigură transportul de materii prime pentru metalurgie pentru Liberty Steel Galați pe relația Izmail-Galați, și pentru HBIS Steel pe relația Constanța-Smederevo. Însă materiile prime provenind din Ucraina și Rusia reprezintă doar o mică parte din necesarul de materii prime pentru cele două combinate metalurgice, care împreună dețin ponderea cea mai mare în volumul de minerale transportate de TTS. Cea mai mare parte din materiile prime necesare provin din surse de peste mare, de la marii producători de minereuri și cărbune. În ce privește materiile prime indisponibilizate pe relațiile Ucraina și Rusia, acestea vor fi înlocuite cu ușurință cu materii prime din surse sigure, grupurile din care fac parte cele două combinate dispunând de lanțuri de aprovizionare dezvoltate la nivel global. Aceste volume vor tranzita în mod necesar prin portul Constanța.

De altfel, din informațiile pe care le deținem, stocurile existente în Constanța, împreună cu volumele de materii prime încărcate pe navele aflate în drum spre Constanța ale ambelor combinate metalurgice permit desfășurarea activității acestora în bune condiții pentru perioada următoare.

Ca urmare, ne așteptăm ca TTS să asigure în continuare aprovizionarea normală a combinatelor Liberty Steel Galați și HBIS Smederevo, conform contractelor în vigoare.

Îngrășăminte - Contractul de transport și operare fosfat pentru Serbia va funcționa în continuare și **în situația actuală ne așteptăm la o creștere a volumelor**, întrucât produsele finite (îngrășăminte) provenind din Rusia vor trebui înlocuite, măcar parțial, din alte surse cu un nivel de competitivitate în preț apropiat (țări de la Marea Caspică, din nordul Africii sau din Golf).

Transportăm, de asemenea, sporadic îngrășăminte chimice de proveniență rusească către diverse destinații pe Dunăre, cu beneficiari din U.E.

Mărfuri agricole - Principalul risc îl reprezintă **posibilele măsuri protecționiste pe care guvernele din regiune le-au luat sau le vor lua și care vor avea ca efect limitarea temporară a volumelor de marfă de pe piață**, până când se va contura nivelul recoltei noi, având în vedere și deciziile și implicarea U.E. În același timp, trebuie menționat că și înainte de declanșarea conflictului, începând cu octombrie 2021, volumele de marfă din Ungaria și Serbia nu au existat, iar cele din România și Bulgaria au fost la niveluri mult mai joase decât de obicei.

Încă din primele zile de război TTS, și-a concentrat eforturile pentru găsirea unor rute logistice pentru exporturile ucrainene de cereale, în primul rând. În acest moment, TTS a securizat trei rute logistice (în trafic feroviar, combinat feroviar-fluvial și fluvial) care duc de la frontierele Ucrainei către portul Constanța. Două dintre ele sunt operaționale, primele loturi de marfă fiind deja în procesare.

Se află de asemenea în procesare primele transporturi de minereuri de origine ucraineană către portul Constanța.

Nu în ultimul rând, războiul din Ucraina nu a creat până la acest moment probleme de navigație pe Dunăre.

Aprecierile noastre privind evoluțiile din perioada următoare

Contextul geopolitic poate determina creșterea fluxurilor tranzitate prin portul Constanța cu efecte pozitive asupra volumelor de mărfuri transportate și operate de TTS .

Având în vedere faptul că Ucraina și Rusia sunt mari exportatoare de **produse agricole**, interdicția sau limitarea exportului acestor produse a condus la creșterea prețurilor la nivel mondial și la creșterea semnificativă a competitivității produselor agricole provenind din bazinul Dunării, cu efect în creșterea volumelor transportate via Constanta, atat înainte de cat si in sezonul 2022-2023.

În paralel, se lucrează intens la găsirea unor rute logistice alternative pentru produsele sale agricole, în trafic combinat cale ferată-Dunăre spre portul Constanța, care sa înlocuiască porturile ucrainene la Marea Neagră, unele fiind deja functionale, in limitele capacitatilor logistice existente.

În ceea ce privește **materiile prime și produsele siderurgice finite** care proveneau din Ucraina si Rusia (care ar putea fi reduse cantitativ sau dispărea, desi in acest moment nu se prefigureaza o asemenea situatie), având ca destinație diverse țări din bazinul Dunării, acestea vor fi în mod cert înlocuite cu produse provenind din zone apropiate (Turcia, Egipt, Marea Caspică) sau din țări mai îndepărtate. Cea mai mare parte a acestor fluxuri de marfă vor trece, inevitabil, prin Constanța și apoi pe Dunăre. În ce privește mărfurile provenind din Ucraina, ca și în cazul produselor agricole, se caută rute alternative pentru export via Constanta.

Privitor la **îngrășămintele chimice**:

Este foarte probabil ca exportul rusesc de produse azotoase, ce au ca materie primă de bază gazul natural, să fie înlocuit de exporturi din țările din nordul Africii, din Golf sau din țările Caspice, țări care, la fel ca Rusia, dispun de gaz natural ieftin sau să fie înlocuite parțial de îngrășăminte complexe produse în bazinul Dunării (Prahovo, Austria)..

Grupul TTS a luat preventiv măsuri pentru atenuarea efectelor creșterii generale a prețurilor asupra costurilor sale și va continua să o facă, în funcție de situația piețelor și de contextul geopolitic.

Venind pe fondul creșterii generale a prețurilor înregistrate începând cu a doua jumătate a anului 2021, sancțiunile economice impuse de U.E. și S.U.A. asupra Rusiei, interdicțiile asupra exporturilor instituite de Ucraina și de Rusia și incertitudinile asupra activității economice cauzate de războiul din Ucraina, au condus în primul trimestru la creșterea explozivă a prețurilor energiei și combustibililor, concomitent cu creșterea accelerată a prețurilor produselor, materiilor prime, materialelor și subansamblelor utilizate de Grupul TTS în activitatea de investiții (cu precădere în mentenanța planificată de a activelor grupului) precum si la inflatie care a creat povesiune pe salarii, taxe si tarife ale administratiilor si costurile cu serviciile tertilor, in general..

Întrucât TTS funcționează într-o piață competitivă, atât în ceea ce privește tarifele cât și nivelul serviciilor prestate, influența factorilor externi asupra profitabilității poate fi atenuată în special prin controlul intern al costurilor de funcționare și prin adaptarea la modificările intervenite în fluxurile logistice și la noile condiții pe piețele pe care TTS le deservește în lanțul logistic .

În ceea ce privește combustibilii, după începerea războiului TTS a îmbunătățit condițiile contractuale stabilite prin clauze de protecție de tip "BAF" (Bunker Adjustment Fee) prevăzute în contractele cu partenerii pe termen lung, în sensul reducerii perioadei de expunere a TTS la creșteri de preț.

În ceea ce privește investițiile (în principal cele de mentenanță planificată), TTS va urmări coordonarea necesarului de executat fizic cu nevoia de lichiditate pentru aceste activități, inclusiv prin apelarea la credite de investiții.

Grupul TTS face eforturi semnificative pentru monitorizarea atentă a evoluțiilor pe piețele relevante, valorificând experiența, buna reputație și poziția sa de principal furnizor de servicii logistice integrate din bazinul Dunării, pentru a se putea adapta cu rapiditate condițiilor în schimbare.